Yarat?c?l??a Te?vik Edici Ö?retmen Davran??lar? ?ndeksi (YÖD?ndeksi)

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Yarat?c?l??a Te?vik Edici Ö?retmen Davran??lar? ?ndeksi (YÖD?ndeksi)*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32868

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Yarat?c?l??a Te?vik Edici Ö?retmen Davran??lar? ?ndeksi (YÖD?ndeksi), ö?retmenlerin s?n?f ortam?nda ö?rencilerin yarat?c?l???n? te?vik eden ve destekleyen pedagojik davran??lar?n? sistematik olarak ölçmek amac?yla Türkçeye uyarlanm?? bir ölçme arac?d?r. Bu indeks, ö?retmenlerin ö?rencilere sa?lad??? ö?retmen deste?i, özerklik f?rsatlar? ve yarg?lay?c? olmayan geri bildirim mekanizmalar?n? de?erlendirmeye odaklanmaktad?r. Ölçek, toplamda 9 alt boyut ve 45 maddeden olu?makta olup, ö?retmenlerin yarat?c?l??? destekleme düzeylerini 6'l? Likert tipi bir derecelendirme ile belirlemektedir.

?ndeksin uyarlama çal??mas?, ?brahim Akar taraf?ndan 2014 y?l?nda gerçekle?tirilmi? ve ölçe?in Türk e?itim sistemindeki geçerlik ve güvenirlik standartlar?n? kar??lad??? gösterilmi?tir. YÖD?ndeksi, e?itim ara?t?rmac?lar? ve uygulay?c?lar? için s?n?f içi yarat?c?l?k iklimini ölçmede önemli bir araç sunmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Yarat?c?l?k, Ö?retmen Davran??lar?, E?itim Psikolojisi, Ölçek Uyarlama, Psikometrik Özellikler, Ö?renci Motivasyonu, Pedagojik Davran??.

Yazarlar

?brahim Akar

Amaç

YÖD?ndeksi'nin temel amac?, ö?retmenlerin s?n?f içi uygulamalar?nda yarat?c?l??? ne ölçüde desteklediklerini ve ö?rencilerin yarat?c? potansiyellerini ortaya ç?karmalar?na yard?mc? olan spesifik pedagojik davran??lar? saptamakt?r. Bu araç, e?itim alan?nda yap?lan ara?t?rmalara katk?da bulunarak, yarat?c?l??? te?vik eden çevresel faktörlerin anla??lmas?na yard?mc? olmay? hedefler.

Uyarlama çal??mas?, ölçe?in kavramsal yap?s?n?n ve maddelerinin Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?unu test ederek, Türkiye'deki ö?retmenlerin yarat?c?l??? destekleme e?ilimlerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde ölçebilmesini sa?lamak üzere gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, ö?retmenlerin öz de?erlendirme yapmalar?na ve yarat?c?l??? destekleme stratejilerini geli?tirmelerine rehberlik eder.

Yap?

Ölçek, ö?retmenlerin yarat?c?l??? te?vik etme düzeylerini ölçen çok boyutlu bir yap?y? temsil

ARABPSYCHOLOGY.COM

eder. Bu yap?, ö?retmenlerin ö?rencilere sa?lad??? bili?sel, duygusal ve sosyal destek mekanizmalar?n? kapsar. YÖD?ndeksi, toplam 9 farkl? alt boyutu ölçmektedir:

Ba??ms?zl?k: Ö?renci özerkli?ini ve kendi kendine ö?renmeyi te?vik etme.
Entegrasyon: S?n?f ortam?nda fikir ve görü?lerin payla??lmas?na yönelik f?rsatlar yaratma.
Motivasyon: Ö?renme sürecine odaklanmay? ve aceleci olmayan bir ilerleme h?z?n? destekleme.
Yarg?lama: Ö?renci fikirlerini an?nda ve kesin bir ?ekilde yarg?lamaktan kaç?nma.
Esneklik: Konu d??? görünen sorulara bile aç?k olma ve özgür soru sormay? te?vik etme.
De?erlendirme: Ö?rencilerin çal??malar?n? kendi kendilerine kontrol etmelerini bekleme.
Sorgulama: Ö?renci önerilerini ciddiye alma ve dikkate alma.
F?rsatlar: Ö?renilen bilgileri farkl? durumlarda deneme ve uygulama imkan? sunma.
Hayal K?r?kl???: Duygusal destek ihtiyac? duyan ö?rencilere ula??labilir olma.

Geçerlik

YÖD?ndeksi'nin yap?sal geçerli?i, alt ölçekler ile tüm indeks aras?nda hesaplanan korelasyon katsay?lar? incelenerek de?erlendirilmi?tir. Analiz sonuçlar?, tüm alt ölçeklerin genel indeks ile güçlü ve istatistiksel olarak anlaml? bir ili?kiye sahip oldu?unu göstermi?tir.

Hesaplanan korelasyon katsay?lar? **0,63** ile **0,89** aras?nda de?i?en de?erler alm??t?r. Bu yüksek korelasyon düzeyleri, alt boyutlar?n ölçtükleri spesifik davran??lar?n, bütünü olu?turan **Yarat?c?l??? Te?vik Edici Ö?retmen Davran??lar?** genel yap?s?yla yüksek düzeyde tutarl?l?k gösterdi?ini kan?tlamaktad?r.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l?k güvenirlik katsay?lar? (Cronbach Alfa) ile belirlenmi?tir. Yap?lan analizlerde alt ölçeklerin güvenirlik katsay?lar? **0,68** ile **0,80** aras?nda de?i?en de?erler göstermi?tir. Bu aral?k, psikometrik standartlara göre alt boyutlar?n güvenilir oldu?unu ortaya koymaktad?r.

Tüm indeksin genel iç tutarl?l?k katsay?s? ise **0,95** gibi oldukça yüksek bir de?er olarak hesaplanm??t?r. Bu sonuç, YÖD?ndeksi'nin bütünüyle mükemmel düzeyde güvenilir bir ölçme arac? oldu?unu ve ölçülen yap?y? tutarl? bir ?ekilde yans?tt???n? göstermektedir.

Faktör Analizi

YÖD?ndeksi, orijinal yap?y? koruyarak 9 faktörlü bir yap?ya sahiptir. Bu yap?, yarat?c?l??? te?vik eden ö?retmen davran??lar?n?n dokuz farkl? ve ba??ms?z boyutunu temsil etmektedir. Her bir faktör (alt ölçek), 5 madde içermektedir ve toplam madde say?s? 45'tir. Uyarlama çal??mas?, bu faktör yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerlili?ini korudu?unu desteklemektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Faktörlerin çok boyutlu yap?s?, ö?retmenlerin yarat?c?l??? te?vik etme rollerinin sadece tek bir davran?? biçimine indirgenemeyecek kadar karma??k oldu?unu ve bu davran??lar?n ba??ms?zl?k, esneklik ve yarg?lamama gibi farkl? stratejiler gerektirdi?ini vurgular.

Araç Bilgileri

Test Type: Uyarlama Ölçe?i (Adaptasyon)

Format: 45 maddeden olu?an öz bildirim tipi likert ölçe?i.

Language Available: Türkçe

Population Group: Ö?retmenler

Age Group: Yeti?kinler (Çal??an ö?retmenler)

Population Details: Ölçek, ö?rencilerin yarat?c?l???n? te?vik eden ö?retmen davran??lar?n? de?erlendirmek amac?yla e?itim kademesi fark etmeksizin kullan?labilir.

Test Methodology: 6'l? Likert tipi derecelendirme kullan?lm??t?r:

6 = Her zaman
1 = Hiçbir zaman

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen Davran??lar?, Yarat?c?l?k E?itimi, S?n?f Ortam?, Psikometrik, Adaptasyon, Güvenirlik, Yap?sal Geçerlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: ibrahim.akar@hacettepe.edu.tr

Correspondence Address: ?brahim Akar (Hacettepe Üniversitesi)

?zinler, Ücret ve Uygulama Y?l?

Ölçe?in Türkçeye uyarlama çal??mas? 2014 y?l?nda yay?nlanm??t?r. Ölçe?in kullan?m? ve telif haklar?na dair detayl? bilgi ve izinler için sorumlu yazar ?brahim Akar ile e-posta yoluyla ileti?ime geçilmesi tavsiye edilmektedir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Bu çal??maya ait orijinal makale ve ölçe?in PDF versiyonu a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir: yaraticiliga-tesvik-edici-ogretmen-davranislari-indeksi-toad.pdf

Kaynaklar

Akar, ?. (2014). Yarat?c?l??a Te?vik Edici Ö?retmen Davran??lar? ?ndeksi 'nin (YÖD?ndeksi) Türkçeye uyarlanmas?. *Abant ?zzet Baysal Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *14*(1), 304-328. Makalenin çevrimiçi ba?lant?s?: efdergi.ibu.edu.tr.

Yarat?c?l??a Te?vik Edici Ö?retmen Davran??lar? ?ndeksi (YÖD?ndeksi) Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

9 alt ölçek ve 45 madde

Ba??ms?zl?k(5): Ö?rencilerimi, kendi kendilerine ö?rendiklerini bana göstermeleri için cesaretlendiririm
Entegrasyon(5): S?n?f?mda, ö?rencilerin fikirlerini ve görü?lerini payla?abilme f?rsatlar? her zaman vard?r.
Motivasyon(5m): Bir konudan di?er bir konuya h?zl? geçi?ler yapmak benim için s?n?ftaki öncelikli i?lerden biri de?ildir
Yarg?lama(5m): Ö?rencilerimin fikirleri hakk?nda, fikirlerine kat?lsam da kat?lmasam da, anl?k görü?ler belirtmekten kaç?n?r?m
Esneklik(5m): Ö?rencilerimi, sorduklar? sorular konu/ders ile ilgisiz gibi görünse bile özgürce sorular sormaya cesaretlendiririm
De?erlendirme(5m): Ö?rencilerimden, yapm?? olduklar? çal??malar? benim kontrol edip do?rulamam? beklemek yerine kendi kendilerine kontrol etmelerini beklerim
Sorgulama(5m): Ö?rencilerimin önerilerini dikkate al?r?m ki onlar? ciddiye ald???m? bilsinler.
F?rsatlar(5m): Ö?rencilerimi, benden ö?renmi? olduklar?n? farkl? durumlarda denemeleri için cesaretlendiririm
Hayal k?r?kl???(5m): Ö?rencilerimden hayal k?r?kl???na u?rayanlar duygusal destek almak için bana gelebilirler

ARABPSYCHOLOGY.COM